

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

<p>SZERKESZTŐSÉGI IRODA: Nagy u. utca. Jóna ház, 1704. sz. alatt. Ide intézendő a lap szemléi részét illető minden közlemény. Kéziratok s levelek vissza nem adatnak. Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadhatók el.</p>	<p>ELŐFIZETÉSI ÁR: Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve: Egész évre 10 frt. — Félévre 5 frt. — Negyedévre 2 frt 50 kr. — Egy óra 1 frt. HIRDETÉSI DÍJ: Öt-hasasos petitor 5 sz. — Egy sz. hirdetésért 5 kr. — Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr. — Nyolcór 4 hasasos petitorért 20 kr.</p>	<p>KIADÓ-HIVATAL: Kutasi Imre könyvnyomdája. Főiacz, Sz. Nagy Károly-ház. Ide küldendő a lap anyagi részét illető minden közlemény, ugyint az előfizetési pénzek, a kiadás körüli panaszok és a hirdetések.</p>
---	---	--

A zsidó-heccz.

— Németországban. —

Budapest, jan. 4.

(?) A dicső, nagy, hatalmas és bölcs német nemzet, mely olyan rátartó hangon s olyan pukkadásig feszülő önértéssel beszél a nagy politikai s kulturális hivatásáról, s a melylyel, kivált a lezajlott nagy francia hadjárat óta még lóhátról se könnyű ám beszélni — bezzeg ugyan szép jeleit adja annak a nagy, ugyszólván szerepívő hivatásnak, melyet a nemzetközi kultúra mezején magának kicsikarni törekszik.

Hála az égnek, a világ-társadalmi felfogás rég túlhágot azon a korlátolt nézeten, hogy győztes hadjáratok s a fegyverben álló vagy fegyverbe kényszeríthető harcosok számától feltételezze a népek s nemzetek közművelődési jelentőségét!

Hála az égnek, már-már tul vagyunk rajta, hogy a vérontás, a kaszárnya-rendszer, a katonai légkör képeze a népek vágyát, ideálját — s oda jutottunk a haladás mezején, hogy ha a vérontó hadjáratok nem kerültek is le a napirendről — az a fegyverben álló harcosok százezeit nem bocsátjuk is kedvünkre a szélnek, hogy a polgári szabadság jótékony és hivatás-szerű világának adjuk vissza őket — de mindezt csak kényszerűségből s nem előszeretettel történik így. S a népek legelső vágya ma már a béke, a családi kör küszöbén befűlt csendes, zavartalan boldogság, jólét, művelődés, boldogság. A népek legelső ideálja ma közszabadság valószínűsége, tekintet nélkül a fajokra, s az egyenlőség, a polgári s politikai jogok gyakorlatában. A népek ezen legelső ideálját megvalósító nép, nemzet lehet tehát csak az, mely magának a világtársadalomban hang- és irányadó szerepet követelhet.

Hogy a számára nézve ugyan eléggé hatalmas német nemzetnek ez a jogosultsága alig van meg, azt ugyan bizonyítani is felesleges. Schiller, Göthe, Heine s a költők, bölcseségek, a hajszálhasogató, vesét, tüdőt csillagot vizsgáló német tudósok egész regimentje, magában véve még nem elég ám arra, hogy a germán fajnak kezébe adja a gyepelt s vezetésére bizza azt a szekeket, mely egy világtársadalom összes politikai, társadalmi, kultur-érdekeit szó-

litja tovább-tovább. Készen innók meg a levét, ha a kathedrák, levéltárak, könyvtárak, csillagvizsgáló tornyok, — boncstermek különben igen tisztelt hőseire s egy pár német generálisra, német publicistára, német szociál-demokratára lenne bízva a világboldogítás néhez munkája!

Annak ugyan — lóttek!
De hát térjünk a tárgyra. . .

Nem arcpirító valami egy dolog az, a mi Berlinben hetek, hónapok óta folyik. Nem ellenkezik-e a józan ész, az erkölcsi, társadalmi rend, a politikai józanság és értelmi fensőbbség minden szabályával az a zsidó-heccz, mely ott napirenden van, melyet a társadalmi osztályok előkelőbbjei is támogatnak, melyet a hatóságok, a kormány tör s e türelme által mintegy támogat? Nem oly óriási egy baklövés, nem egy valóságos szennyfolt-e ez, — mely, ha talán méltatlanul is, az összekalapált Németbirodalom minden részére kiveti az árnyát, a birodalmi fővárosból?!

Micsoda örült mozgalom ez a 19. század végső tízeiben? Micsoda felfogás, észjárás az, egy magát a kultúra fátylavívőjének tartó nemzetnél, hogy társadalmi, sőt törvényhozási harcot akarjon felidézni egy vallásfelekezet tagjai ellen? Mikor ilyesmit egy jelentéktelen, egy elmaradott kis Románia tesz, bezzeg azt megdöntötték érte éppen Berlinben, a berlini konferencián. De ha Berlin bölcs német lakossága szítja a zsidó-üldözés, a társadalmi, felekezeti türelmetlenség veszélyes és megszegyentítő tüzet, az ellen nincs erőlyes szava a német kormányban. Ugyan jellemzi a német bölcseséget, a német társadalmi eszélyt, a német politikai szabadelműséget! Mintha a zsidó felekezet eo ipso kuforrása lenne a német társadalmi életben felburjánzott betegségeknek. Mintha azokhoz a beteges állapotokhoz igazhívó keresztény ember soha egy makulával se járult volna. Mintha a hazafiatlanság, érdekhajhászat, anyagi haszonvágy, kamatuzsora s minden átok hagyományos, szabadalmazott s javíthatlan kuforrása, művelője lenne!

Mintha a keresztény ember viszont születése, hivatásánál fogva a testvériesség, a humanitás, az igazlelkűség, önzetlenség, tiszta idealizmus gyermeke volna, kiről a keresztvív előre és örökre lemossa a roszt, a bűnt, a hiba minden

területét s őt csakis a társadalom közjávára tenné képessé.

A bölcs, a tudós német társadalomtól s kormányától látni ily ferdeséget, ily bűnös elnézést — valóban megbotránkoztató. Egy nemzet társadalmi, vagy gazdasági, vagy bármely irányú bajainak kuforrásául egyes felekezeteket mutatni ki s azt üldözni meg — ez nem igazol nagy kultur-hivatást a 19-ik században. Józan, művelt népek institutiok javításával — s nem a középkorba nem illő faji és felekezeti harczokkal boldogítják magukat! Még ha úgy lenne is, a mi pedig valóságos képzelenség, hogy egy faj vagy felekezet lenne az oka egy nép nem boldogulhatóságának, — ott se lenne szabad, akkor is ellenkeznie a modern, szabad szellemmel az ily mozgalom. Akkor is van száz és ezer módja a sérelmek orvosolásának, a mely módok gyógyítják a közállapotok sebeit a nélkül, hogy a faji s felekezeti harc felidézésével hasonló helyett kárt, haladást helyett viszázatot és erős kompromittálást gyümölcsöznének!

Berlin roszt uton jár. S a német kormány még rosztabb uton!

Ha sokat hangoztatott kultur-vezér szerepüket érvényesíteni akarják — úgy más ténen kell haladnia a német közönségnek, — s nem szabad eltérni percig se a kormánytól, hogy ily társadalmi extravaganziák hónapokon át rendetlenkedjenek.

A mi izraelitáink pedig szinte tanúságot vonhatnak belőle, hogy a nagy részök által előszeretettel emlegetett „nagy német nemzet“ mily szépen bánt a hitsorsosaikkal!

— Az osztrák-magyar-serb kereskedelmi szerződés tárgyalását csak az osztrák és magyar biztosi utasításának megállapítása után fogják folytatni.

— Muszka barátság. Oubril nagykövet levelet hoz Sándor czartól uraikodonknak, a melyben a czár biztosságot tesz békeszeretéről és ajánlkozik közreműködni a béke fontartásában.

— A nemzetközi bizottság egyelőre befejezte a Dunán való hajozás kérdésének tárgyalását, a melyet valószínűleg április hóban fog folytatni.

— Az ötszázalékos magyar papírjárdék átvételére tegnap volt a pénzügyminisz-

teriumban az ajánlati tárgyalás. Két ajánlat érkezett be. Az első ajánlatot benyújtotta a Magyar általános Hitelbank és a Pesti Első hazaitakarékpénztár, igérnek 100 frt névértékért 74 frtot. A második ajánlatot beadták: a bécsi Unióbank, a Magyar leszámitoló és pénzüváltóbank és a frankfurti Deutsche Effecton und Wechselbank ajánlanak 100 frt névértékért 75.78 forintot. A pénzügyminiszter az Unióbank ajánlatát elfogadta, tehát a minimális árfolyamot magában rejtő levelet nem bontotta fel.

A német-osztrák-magyar szövetségről.

A „Nord und Süd“ 1. január havi füzeté egy feltűnést keltő cikket hoz, mely, úgy látszik, jó forrásból merített adatokat közül a Németország és Ausztria Magyarország közt kötött szövetségről.

A berlini kongresszus után, — így szól a cikk, — Gorcsakoff herczeg azon igyekezett, hogy szövetséget hozzon létre Francia- és Olaszországgal, hogy így egyszerre minden oldalról támadólag léphessen föl Németország és Ausztria-Magyarország ellen.

Franciaországot Elsass és Lotharingia visszaszerzésével hitegette, Olaszországnak Trieszt és a Tretino megnyerésére nyugtot kiáltást. Ezek azonban nem álltak rá az egységére s mikor Bi-markuak kezei közt voltak a muszka ármánykodás bizonyítékai, Bécsbe sietett, hogy megkösse a német-osztrák-magyar praeventiv szövetséget, miáltal Németország és Ausztria-Magyarország kölcsönösen biztosítják egymás érdekeit keleten és nyugaton, a nélkül, hogy bármely más állam hatalmi körébe fenyegetőleg bele avatkoznának.

A cikk szerzője azon nézeten van, hogy e szövetség nemcsak szóbeli megállapodásból áll.

A török-görög kérdés.

Csaknem teljesen hasonló módon kezdődik a török-görög határ rendezés ügye, mint a hogy annak idején a Dulcignói. Ma-holnap már ez is egész unottságig el lesz nyuzva. — A választott bíróság kérdése is csak ugy teng-leng.

Ez idő szerint az értekezés Athenben foly, a hol Angolország, Németország Franciaország ottani képviselői érkeztek Kundouros görög miniszterelnökkel. Biztosnak mondják, hogy a követek újabb azonos lépést tettek a görög kormánytól a választott bíróságot ajánló javaslat érdekében. A közvélemény még mindig ellenzi a választott bíróságot és a háboru megkezdését kívánja. Nemsokára 32.000 tartalékost hívnak be, azonkívül mozgósítják a nemzetőrség 30 és 40 éves tagjait, de a nagy hatalmak egyhangulag tanácsolják a görög kormányt, hogy ne bocsátkozzék kalandokba.

A választott bíróság érdekében a portánál is tettek lépéseket a nagykövete, de ezeknek azt válaszolta a porta, hogy a választott bíróságot ajánló javaslatot még egyszer fontolóra fogja venni.

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája

Három halál.

Elbeszélés.

VERTESI ARNLQD-tól.

(Folytatás.)

Szalárdy mindjárt az esküvő után elhagyta menyénket. Az alispán azt mondta rá, hogy sajnálja s egyik meghitt emberét el is küldte a fiatal Szalárdyhoz, mert ez nem ment többé az alispán házához. Én épen Szalárdynál voltam, mikor az az ur jött, kit az alispán bizalmasan küldött. Szép módjával előhozta, hogy a közelebbi tisztujtás alkalmával alszolgabíróvá akarják választani Szalárdyt: ez az alispán akarata is és nagyon sajnálnák, ha ilyen derék fiatal ember elhagyná a megyét, épen akkor, mikor a közbizalom ily díszes állásra akarja őt emelni.

Nem tudom, kárpótlás akart-e ez lenni Hedvigért. Szalárdy nem felelt egyetlen szót sem reá; ideg, guyoos mosoly volt minden válasza. Másnap elutazott.

Három hét múlva megtartották a restaurációt, melyre a hatalmas alispán szolgabíró-ságot ígért Szalárdynak s mely azzal végződött, hogy a hatalmas embernek magának is bukást és halált hozott. Az egész tisztikarból csak én maradtam meg, két járási orvos, a főpénztárnok és egy pár esküd. Első ízben

történt, hogy a fehér tollasok győztek a mi menyénkben.

Szalárdy két évnél tovább oda maradt. Külföldi egyetemeken járt. Az első évben irt is nekem egy levelet Heidelbergből; azontul nem irt többé s nem is tuduk, hogy merre járt.

Mikor visszatért, még komorabbnak látszott, mint mikor elment. Engem mindjárt masnap meglátogatott. Keveset beszélt s oly fagyos nyugalommal, hogy szinte roszt esett hallgatnom. — Midőn kérdeztem, hogy mivel foglalkozik most leginább, hidegen viszoná: — Madarákat tömök. Valamivel el kell tölteni az időt.

Szép ornithologiai gyűjteménye volt. — Ritka példányokat hozott magával kitömött madarakból. De szomoruan tekintettem e gyűjteményre, midőn megtudtam, hogy Szalárdy eladta őseiről maradt csekély birtokának felét.

Nem volt semmi jogom beleavatkozni ügyeibe. Vagyonnával szabadon rendelkezhetett. Egyszer érintettem csak gyöngédnek ez ügyet, főlemelt homokkal, nyílt tekintettel válaszolt:

— Én láttam Németországban tudós ifjakat, kik a szó teljes értelmében kenyéren és vízen éltek. Kevesébb meg lehet élni.

Soha nemesebbnek nem láttam. Magas alakja mint valami szobor emelkedett föl előttem, merev magatartással, komoly, szenvedélytelen arccal.

És tudnod kell, Lajos, hogy ez a fiatal ember, kit inkább lehetett szegénynek, mint vagyonosnak nevezni, a szűkölködők iránt bőkezebb volt — mint a leggazdagabbak. Soha koldus el nem ment ajtajától alamizsna nélkül s láttam szegény özvegyeket és árvákat, a kik áldották jövevő kezét.

Egészen visszahúzódva élt s különznek tartották őt az egész megyében. Különben ha ő kerülte mások társaságát, meg kell vallani, hogy őt is kerültek, mert hideg modora gyakran sértő volt.

Egyszer véletlen találkoztam Kékhegyinél. Én nem láttam, nekem csak mások beszélték, hogy valami rettenetes volt e két lény találkozásában. Nehány szó váltottak egymás közt a legudvariasabb kifejezések alá rejtve a legéle-ebb fulánkot s mig hideg nyájassággal köszöntötték egymást, a metsző éles guny, mely szavaikban rejtett, a szív mélyéig behatott, mint egy-egy késdöfés. A kik látták beszélték nekem, hogy Kékhegyinél szeméi villogtak, mint valami fényesre köszörült tör. Nem mertek szemébe nézni.

Hogy mi történt azután, nem tudom. Azt sem tudom mikép mehetett végbe Szalárdy lelkében az a roppant változás, hogy a gyűlölet helyét barátság váltotta föl. Mind erről nincs tudomásom s mendemondákat nem akarok neked emondani. Beszélték azon időben csipos, rágalmozó hírek Kékhegyinél. Én soha nem hittem és most sem hiszem; én mindig nemesnek ismertem őt.

35
55
55
75
60
60
20
60
20
20
40
60
40
80
40
Buza és s korpa
minden- gyár-féle ZTÓ 0 kr.
ák,
kőhögés, szerel.
MÁRKE
EEL
Martyájjara
gyakor-
gyulását
i.
Lohueg
ról kezes-
nik hatósá-
obozon le-
szóják an-
nak 30 kr
i,
en, Allee-

DO
B1
B2

Hatzfeld német nagykövet, ajánlani fogja a portának, hogy Görögországgal szemben teljesebben védelmi álláspontot helyezkedjen még akkor is, ha összeültözésre kerül a sor.

A Pol. Corr. szerint Calice báró előtt azt a reményt fejezte ki a szultán, midőn a nagykövet nála volt ebédben hogy Ausztria-Magyarország támogatni fogja Törökországot a görögökkel szemben. Calice báró azt válaszolta, hogy nem hatalmazták föl ezen remény táplálására, mert Ausztria-Magyarország ebben a tekintetben is ragaszkodik a berlini szerződéshez.

A porta részéről remélik, hogy a választott bíróság el, vagy el nem — fogadása talán ma vagy holnap már eldőlt.

Divat.

Kedves olvasónk kedvére vélünk cselekedni, ha divatról szóló tudósításainkat megterjedni lapunk rendszeres rovataiban. Bemutatunk egy elegans menyasszonyi ruhát.

A menyasszonyi ruha hófehér selyemből, mindig egyszerű, de igen hosszú uszályval lesz szabva; most a kedvelt apró ránczozatot ennél is alkalmazták. Egy lyoni satinból készült öltözékénél a szoknya elől kötényt alakban s az ékbe szabott derék mellé betéte is, apróra ránczolt atla-zóli van. A mely redőkből hajtogatott tünik oldalt narancsvirágfüzérrel van folvonva s a tünik képezi aztán a két méter hosszú sima uszályt, melyet igen gazdag csipke-bodrozat vesz körül. A hosszú uszályokat fonák oldalukról, egész föl, a meddig csak a fonák érik, sűrű fodrokkal kell ellátni, ami által redőzetek sokkal festőibb lesz. A nyaknál a csipke-fodor közé szintén narancsvirág-füzér jön a mellre hullva. — A hosszú fátyolt a narancs-koszorúval akként tűzik le, hogy a fátyol eltakarja a menyasszony arcát, és a fátyolt az oltárnál sem emelik föl. Igen elegáns, ha a derékon a betét s a szoknyán a kötényt-szerűítés is nyitott selyemmel és ezüsttel van mezve s a felső ruha hátraeső részeit brüsszeli csipkék torlik, valamint körül a hosszú uszályt is, mely egészen külön két szögletre van szabva, szintén gazdag himzéssel ellátva. A csipke fátyol szögleteibe cizmer van kivarva s a keztyűk, a ruhával hasonló himzésű monogrammok. Általában a cizmer és monogrammok himzése igen divatos és nemcsak a nyakkendők szögletébe, hanem a gallérokra és ruha- vagy kabát-zsebekre is himeznek színes fonállal cizmert, vagy monogrammot, sőt még a kalapok kötőszalagjaira s a pompadourokra és muffokra is.

A muffok különben mint már emittettük, e télen bálképek lettek s most kiegészítő részét képezik az illatos habserű túll, csipke virág s szalagból készült öltözékeknek.

Igen izékes estélyi öltözék készült a tengerzöld tarlatánból a szoknya alján három sűrű bodorral, mely fölül egy széles b dudor jön; a szoknyát aztán az övtől lefelé tengerzöld atlasz pántok díszítik, melyek közé tarlatán dudorokat alkalmaznak. A szoknyát egészen sima tengerzöld tarlatán tűnik borítja, mely festői redőzetbe szedve, vizilliomokkal és sáslévellekkal van oldalt föltűzelve. Az ékbe szabott derék tengerzöld atlaszból készül, mely szívalaku kivágással, hová fehér tarlatán dudoros betét jön, mely csipke-bodrozattal szegélyeztetik. A vállon s a kivágás szögletében vizilliomok jönnek s a fürtök közé korall-ágak s egy vizilliom tűzetik. Az illatos kis karmantyú is a ruhához hasonló atlaszból, csipkéből s tarlatánból készül s vizilliommal van díszítve.

Az utcai ruhákra a posztót plüssel s a plüss ruhákat szőrmevel díszítik. Igen elegáns egy sötétzöld mintázott nyomott plüss ruha, melynek szoknyáján az egyik oldalon nyitva van s az aprón ránczozott selyem betét fölött pozamanterivel összetartva; a szoknya nyitott szélei szélesen vannak prémezve vidrával valamint a hátul dudorokat képező tunik egyik széle is. Az egészen testhez álló bársony kabát is szélesen van prémezve s a hátrész két oldalt fölhasítva s az alatt is legyező szerű hajtogatással selyem betét látszik, mit szintén

selyem pozamanterie tart össze. Prémess bársony szipka s prémess bársony muff pompadourral, egészítik ki e szép öltözéket. Ugyanily ruha készülhet sötétkék, vörösbarna, cserébogárszín nyomott plüssből (puche frappe) is, megfelelő kalappal, vagy szipkával és karmantyúval.

Fizp.

Színház.

Szerdán Hunyadi Margit jutalmára „Willmer Marquis” került színpadra.

Daczára annak, hogy sem üst, sem dob, sem czintányér nem ütötte a reklamot ez alkalomra, daczára annak, hogy sem fényes (?) kiállítás, görögötzet, ördögöt-poklot, tündéreket nem igérték s daczára annak, hogy a szakadó eső sokakat visszatartott a színháztól, a színház néző tere a szorongásig megtelt.

Elegansabb, fényesebb közönséget csak kevészer van alkalmunk színházunkban látni, s nem hagyhatjuk említés nélkül, hogy ez volt az első jutalomjáték, melyen a bérlet is csaknem mind kiváltották helyeiket.

A művésznőt, színpadra léptekor, hosszan szünni nem akartó tapsai s viharos „éljen” kiáltásokkal fogadta a közönség, mialatt egy babér és egy gyönyörű virágkoszorú hullott lábaihoz. A babérkoszorú széles fehér szalaga a felirást tartalmazta: „Hunyadi Margitnak. Debreczen 1881. jan. 5-én. A művészet elismerésül. — Az igazi lelkesebb szülte tapot s lig lehetett csillapítani, hogy az előadás folytatható legyen. Az elismerések és szeretetek még az előadás folyamán többször is jelét adta a közönség, midőn a művésznőt minden felvonás után zajosn hívta.

Az előadás is igen sikerült volt. A szereplők között első helyen természetesen a jutalmazott áll, ki a mint azt már fölfele megcsokoltuk, ez este is művészi alakítását mutatott. Keresetlenül szépen játszott s a drámaibb helyeken oly mély érzéssel, mely könnyeket csalt a hallgatók szemébe. Tolettje egyszerű de izéletes legújabb divat szerinti s szép volt.

A többi szereplők is kivétel nélkül mind ügyesen játsztak, az összejátszás is igen jó volt, csak hogy gyakrabban is szeretnénk ilyet látni.

Napi hírek.

Tisztelettel kérjük t. előfizetőinket, előfizetéseik szíves megújítására, hogy a lap szétküldésében fönnakadás ne történjen s a fölösleges példányokat ne nyomassunk. Lapunkat a kiadóhivatal ezennel csak előfizetőknek és azon t. munkatársainknak küldi, kik gyakrabban egy vagy másmod dolgozataikkal szívesek támogatni e lapot.

Sorozás. Az ez idei rendes ünnec-állítás a folyó 1881-ik évben, kivételesen a márczius 1 től április 30-ig terjedő időszak s az újabb sorozójárások szerint hajtatik végre.

Az új tízes bankról az a hír volt elterjedve, hogy technikai hibák folytán visszafogják vonni. Mint most egy bécsi lap illetékes forrásból jelenti, e hír teljesen légből kapott. Az igaz, hogy az új bankjegy két színe kissé enged, de ugyanez a régi tízesről is megjegyízhető. A két színt azért választották, mert azt fotografiai úton nehezebb utánozni; ugyanez okból a német birodalmi márkák is kékek.

A család nevek magyarosítása. Gyakrabban tapasztaljuk, hogy a közönség nagy része a névmagyarosítás kellekeit épen nem ismeri s e körülmény képezi egyik főokát annak, hogy a neveiket magyarosítani óhajtok nagy része kékis magyarosítási ügyével; közöljük azért, hogy magyar honpolgároknak névmagyarosítási ügyéhez nőtlen egyéneknek csupán a keresztlevél, házasságnál még a házasságlevél és ha gyermekeik vannak, ezeknek keresztlevelé is szükséges. Kiskoruknál az apai beleegyezés, ha pedig az atya nem él a gyám és gyámhatóság beleegyezése kérendő ki. Az apai beleegyezést pótolja az apa által a névmagyarosítás iránt beadott kérvény. A kérvény, városokban a tanácshoz, megyékben a szolgabíró-

hoz adandó 5 frtos bélyeggel a választott új név megnevezésével s azon kérelemmel, hogy az ügy a belügyminiszteriumhoz terjesztessék fel. A tanács illetve szolgabíró felettes hatóságok utján oly megjegyzéssel terjesztik a kérvényt fel, hogy folyamodó kérelmének teljesítését politikai szempontok (előélet stb.) akadályozzák-e vagy sem. — A tanács rendőrséghez teszi át a kérvényt azon kérdéssel, hogy politikai szempontból folyamodó kérelme ellen aggály nem forog-e fenn? A ki ezt elkerülni óhajta, 50 kros bélyegű díjmentes bizonyítványt vegyen ki a rendőrségtől s csatolja a tanácshoz intézendő kérvényéhez.

A kereskedő ifjak esti tanfolyama holnap azaz jan. 7 én a felsőbb kereskedelmi tanoda helyiségében fél 9 órakor veszi tényleg kezdetét. Az előadások Propper N. János igazgató, Zalai M. k és Des Combes Henrik tanár urak által tartatnak. A beirattak száma eddig 33 és a beirattások még mindig folynak. Azon hallgatók, kik e tanfolyamot végzik a szakvizsgálat engedélyezésére igényt tarthatnak. Tegnap este fél 9 órakor volt a beirattaknak első találkozósa a kereskedelmi iskola nagytermében és örömmel constatalhatjuk, hogy ott az ifjuság színe java a legjobb hangzású czégekéből képviselve volt.

Blaháné — báró Splényiné. Blaháné ez ünnepeit művésznő pár napig városunkban időzött s a ma déli vonatatt utazott vissza a fővárosba. Több nap óta keringtek a hírek, hogy a művésznő ismét férjhez megy, még pedig most mint már emittettük, a városunkban tiszteit és ösmert Splényi báróhoz. — A hír való s ennek lapunkban nyilvánosságra való hozatalát a kedves művésznő maga is megengedte. A jegyváltás itt történt Debreczenben. A művésznő férjhezmenetele után nem lép vissza a színpadtól, a mint azt egyik-másik hírlap híresztelte, hanem továbbra is a magyar színpadé marad, melynek reá oly véghetetlen nagy szüksége van. Blaháné megígérte, hogy mártiuban vissza fog jönni s itt párszor felép, mert mint mondá, itt a jó debreczeniek között időz legszívesebben, hova őt igen kedves emlékek kötik. Hozza isten őt körünkbe, mi mindig a legnagyobb örömmel s tárt karokkal fogjuk fogadni.

A névmagyarosítással most nemcsak a fővárosban, de a vidéken is nagyban foglalkoznak. Így a szegedi zsidók névmagyarosítása van tervben a szegedi lapok szerint. A szegedi zsidó fiatalok a németes családi nevek megváltoztatása iránt mozgalmat akar indítani. Az ottani zsidó hitközség néhány vezető tagja már régen tervezi azt is, hogy az összes szegedi zsidók együttesen folyamodjanak neveik magyarosításáért. E végből már egész kettős névsor készült, mely mindegyik németes név helyett jó magyar hangzást tartalmaz. — Valjon fog-e akadni valaki, ki náunk hasonló mozgalmat indít meg?

Tiroli daltársulat időz pár nap óta városunkban. Néhány estén a „Bika”-ban énekeltek s ma a „Hungária” éttermében fognak énekelni. — Énekük, mint mondják, igen sok élvezetet nyújt.

A debreczeni főiskolai tanulók létszáma. A folyó tanév elején a főiskolai tanulók létszáma: Végzett hittanhallgatók: 16; 4-ed éves 29; 3 ad éves 26; 2 od éves 30; 1-ső éves 39; összesen 140. — 4 ed éves joghallgatók 27; 3 ad éves 27; 2 od éves 31; 1-ső éves 32. Összesen az akadémiában 257. E szerint az 1879-80-dik tanévben volt létszámhoz viszonyítva: a hittan szakai tanulók száma jelenleg növekedett 14-el; a joghallgatók száma fogyott 15-el. A tanítóképzésében: Végzetek 7; 3 ad évesek 23; 2 od évesek 27; 1-ső évesek 39. Összesen 96. És így 12-vel kevesebb a létszám, mint a múlt évben. A gimnásiumban I. oszt. 149; II. oszt. 90; III. oszt. 116; IV. osztály 87; V. osztály 66; VI. osztály 70; VII. osztály 86; VIII. osztály 79; összesen 743. 3-al több, mint a múlt tanévben, Párhuzamos szakasz 3 osztályban van állítva, u. m. az 1-ső, III-ik és VII-ik osztályokban.

Tél. Talán majd csak ad már az Isten telet is, legalább a mai időjárás azt enged következtetni, hogy most tartós hideg

időt kapunk. Azt tartják, hogy ha „muszka karácsony”-kor is hideg idő jár, akkor jó darabig olyan marad.

Közönségnyilvánítás. Mindazok, kik feledhetlen emékn édes anyám végteszességétéle alkalmából mély bánatunkat igen becses megjelenésük által enyhíteni kegyesek voltak, fogadják egyenként és összesen a magam, gyászba borult családom, elhunyt jó anyam testvérei s rokona nevében is hála közönségemet. Debreczen, január 6. Hajdu István.

A kereskedő ifjak önképző egyesülete által rendezendő táncvigalom, mint az előkészületektől itélül lehet egyike lesz a farsang legsikerültebb táncvigalmainak s ahoz méltán járul azon körülmény is, hogy a bánai ny tiszteget K a s z a n y i t z k y Endréné urnó ó npgysága volt szíves elvállalni.

Ertesítés. Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, miszerint a f. hó 22-én tartandó négyleti álarozos táncvigalomra páholy és egyéb belépti jegyek a holnapi nap-tól kezdve naponként déliólt 10—12 óráig lakásomon (szent-anua utca 2266. szám alatt) válthatók. M á r t o n László négyleti pénztárnok.

Kivándorlás. Az 1879. év július 1-től 1880. július 1-ig az északamerikai egyesült államokba 4363 magyar vándorolt ki.

Ehető föld. Japánban ehető földre akadtak. Vegyészeti vizsgálat után azonban kintúnt, hogy a kérdéses föld n m tartalmaz tápláló anyagot és ha mégis táplakozni vele valaki, legfőkébb csak gyomrárt töltheti meg.

A telephon Budapesten. Fővárosunk legközelebb ismet egy lépést tesz arra, hogy joggal világvárosnak tekintessek. Mint értesdünk a telephon-hálózat felállítását már e napokban megkezdik. A központi irodát válozónúleg a Geizela-téren rendezik be. Ha kifogja magát fizetni, a közlelvő helyiségeket: Ujpesten, Soroksárt stb. is összeköti a fővárossal.

Véres kimeneteli párbaj. Eperjesen igen szomorú eset történt. Az eset a következő: A b. Luzsénszky és a gr. Szirmay-családok között, melyek egymással igen közeli rokonságban állanak, hosszas per folyik. A per folyamában gr. Szirmay Alfréd bizonyos megjegyzéseket tett saját nővére, b. Luzsénszkyé ellen, mire a hölgy fia ifju b. Luzsénszky párbajra hivta ki saját nagybátyját, gr. Szirmay Alfrédet. A párbaj ügye elhúzódott s gr. Szirmay csak három hónap múlva, a múlt év végén küldte el segédét unokaöccséhez, azon üzenettel, hogy meg fog vele verekedni, a mint a pör véget ér. — A b. erre a segédék előtt gyavaságról s vádolta gr. Szirmayt. Az ügy becsületbírósgát elé került, mely Máriaassy ezredes elnöklete alatt tanácskozott. A becsületbírósgát a párbajt helyén levőnek találta, de kimondotta azt is, hogy b. Luzsénszkynek, egy korábbi családi dolog miatt, Guldenfinger nevű szepesi úrral is meg kell verekednie. — Mindkét párbaj január 2-án ment végre Eperjesen; fegyverül a pisztoly szolgált. Az első lövések b. Luzsénszkyt és gr. Szirmay között váltattak; a báró meglötte a gr. Szirmay karját. Ezután következett a báró és Guldenfinger közötti párbaj, melyben Guldenfinger agyonlőtte az ifju b. Luzsénszkyt. — Az eset mind Sárosban, mind a fővárosban mély és általános részvételt kelt.

Árviz Hollandiában. Északi Brabant állapota, ja belga lapok tudósítása szerint, rendkívül szomorú képet nyújt. Az árviz 40 futal elöntött. S daczára az emberfeletti erőlködéseknek, lehetetlen mindenütt segélyt nyújtani. Sok ember megfult s számos ház összedőlt. A viz Heusden és Altona városok között levő töltést 60 méter szélességben keresztül szakította s az egész vidéket elöntötte. Nehány óra alatt több mint 20 falu került víz alá. Az ár oly erővel rohant, hogy a hullámok a szó valódi értelmében számos házat magukkal ragadtak. Eddig még megközelítőleg sem lehet tudni, hány ember halt meg s mekkora az épületekben s más ingóságokban okozott kár.

A szegedi váracs lebontását már megkezdték. Egyelőre a Tisza felőli részt fog-

desen a fekete tollasok voltak a megvert fél. Nem mondhatnám, hogy kevésbé ügyesek voltak a bunkós bot kezelésében, mint a fehér tollasok, hanem a sors történetesen mindig ellenük volt. Enugy képzeltem őket magamnak, mint a trójaiakat, kik nem kevésbé vitézek, mint a görögök, hanem a sors ugy akarja mégis, hogy ők legyenek a vesztesek.

Dühösködtek s bosszúállással fenyegetőztek.

Körülbelül egy héttel a tisztujítás előtt Szalárdy és Kékhegyi, kik mindketten tevékeny részt vettek e mozgalomban s kik a fehér tollas párt vezérei voltak, néhányad magukkal bejárták a pártjaikhoz szító helyiségeket, hol a bocskoros nemességét lelkesítő szavakkal, s a mi még jobban lelkesített, borral és pénzzel tüzelték, hogy híven pártjukon maradjon.

Szükség volt a buzdításra, mert a másik oldalról egy ezüst huszást ígérték minden embernek naponként, a ki átáll, enni, inni természetesen azonföül a meynyit tetszik.

Szalárdy és Kékhegyi még utba akarták ejteni Nagy-Erdődöt. Ebben a faluban sok bocskoros nemes lakott. Ugy voltak értesíve, hogy a nemesség itt inkább a fehér tollas párt-hoz svít, hanem jóle z, ha személyesen ejönnek s leknyeznek ez embereket, mert a fekete-tollas kortesvezérek is készülnek ide. Ez az egy hely-ég maga 180 szavazatot ad. Jó lesz sietni s megnyerni az atyafiakat.

Hanem a többi helységben sokáig tartott a körut s csak egy nappal később jöttek Nagy

Erdősre, mint szándékoztak. A szomszéd faluban meg sokáig elmulattak s bealkonyodott már mire Nagy Erdősre értek.

Többen a kortesvezérek közül felkísérték Szalárdyékát. Kilevez kocsival voltak mindössze. Az első kocsin egy nagy zászlót vittek a fehér-tollasok viczispánjainak neveivel. A második kocsin Szalárdy és Kékhegyi ültek.

Kékhegyi hajtotta a lovakat, Szalárdy mellette ült a kocsi ülésén; a kocsi pedig a hátsó ülésen hólíngatott. Kissé többet talált inni, mint kellett volna.

A kis csapat nem volt felfegyverezve. Néhányan közülök volt u. yan kardja, fokosa vagy furkós botja, de nem mindegyiknek. Csak a Kékhegyi kocsiában állt két dupla puská: egy az övé, másik a Szalárdyé. Azonkívül a hátsó kocsi egyikén, még egy rozszant flinta volt, melyből egy részeg notárius vivát-ot lövöldözött.

Verekedésre a fehér-tollas csapat nem készült, nem számított itt. Azt nem tudták, hogy a fekete-tollasok megelőzték már őket s elfoglalták a falut.

A falu szélén nagy hocsma állt. Mikor közeledtek Szalárdyék, zenezőt és hangos kurjangatásokat hallottak kihangzani s az esti szürkületben egész csoport embert láttak a kocsma ajtajában tolongani. Közelebb érve észrevehették, hogy az ellenfél népe mulat itt, nagy zajjal, tombolással.

Kékhegyi Oszkár rá kiáltott az első ko-

csisra, hogy csak menjenek tovább, a falu tulsó szélén is van egy kocsma, megálhatnak majd ott; csak siessenek tovább.

Nem addig uram, míg egyet nem itunk! — kiáltott vissza a nemesek hadnagya, ki az első kocsin ült.

S megállította a kocsit, a többinek is meg kellett utána állni.

A nemes atyafi harsány hangon kiáltotta eő a kocs márost; hozzon egy ital bort. — De a kocs máros helyett egy csoport mámos kortes jött a kocsihoz, rézfokosakkal s ölmos botjaikkal fenyegetözve s rekedten ordítva:

— Ki az éljen?

A fehér-tollasok a kocsihon alispánjaik nevét hangoztatták. Amazok szitkozözva csődíttek ki a kocsma ajtaján. Kékhegyi Oszkár lovat közé vágott s ostorral, de egypár az ellenfél emberei közül megragadta a lovak zabláját.

E pillanatban egy puskalövés szállt ki a kocsma ablakán. Vad ordítással rohantak a fekete tollasok a kocsiakra; többen puskával és pisztolyival voltak ellátva és sűrűn egymás-utnon lobbant föl a láng az alkonyodó szürkületben s ropogott a lövöldözés. Szerencsére mámosos fővel nagyrészt a levegőbe lövöldöztek.

A fehér-tollas kis csapat nem volt képes ellentállni s remélve szaladt szét, ostoraiakkal csepködva s vad kiabálásokkal nógatva lovaikat. Kékhegyi Oszkár hátra hanyaltott a kocsihon

Szalárdy kezébe ragadta a gyepőt s szilajon vágatott tovább a kocsival.

Későn este 10 óra után érkezett meg a kocsi a fauba, hol Kékhegyiéek laktak. A cselédek meglepetve siettek elő gyertyával; nem várták urakat. De még nagyobb meglepetéssel néztek csodalkozva előre, midőn látták, hogy a kocsihon egyedül ül Szalárdy és sem urokat, sem a kocsist nem látják. A lovak egészen át voltak izzadva, csurgott rójuk a hab s vékony lábaik reszkettek. A gyertyavilág mellett észrevehették hogy Szalárdy arca egészen feledt s halott-sápadt. Nem szólt, leszállt és néman mutatott a kocsiira. A cselédek közelebb léptek s megpillantották urok holtestét, mely végig volt fektetve a kocsihon.

A kocsiözöjre Hedvig, ki még ébren volt, kérdezte szobaleányát, hogy ki jött?

— Az ur jött haza, — viszonyozta a leány. Hedvig kiment elébe a folyosóra. A mint kilépett, három cseléd jött neki szemközt; egy embert hoztak, kettő a fejénél, s a lábánál fogva. A negyedik égő gyertyát vitt előltük.

Írtözva tekintett oda s megismerte férjét. Sűrű, aludt vér borította fejét, véres haja csomokban tapadt homlokára s ruhája is végig vérfoltos volt. Egyik keze lelözött s mereven csüggett alá, mint valami darab fa; szemmel mozdulatlanok voltak, üvegesek s az arcon látni lehetett a halál sárga sápadtságát.

Hedvig sikoltva tett egy pár lépést előre, aztán lerogyott és ajtuitan emelték föl a földről. (Folyt. kov.)

...jék lebontani, a Mária-Terézia kapu kivételével, mely emléket emel meg fog hágyani az e téren alakítandó Stefánia-sétányon. Biztonság alakították a város bontásakor kikerülő történelmi régiségek és archológiai becsületek összegyűjtésére, melyek a sövényházi ásatásokból kikerült műtárgyakkal együtt egy szegedi múzeum alapját fogják képezni.

Eltűnt leány. Szegszárdról írják: Új év napján kinos feltűnést keltett városunkban azon körülmény, hogy egy köztisztelőben álló középsorsú család 17 éves leánya, újév virádjára eltűnt szülei házatól. A fiatal leány, ki alig egy éve került ki a zárdából s alapos műveltsége és feltűnő szépsége által méltó feltűnést keltett minden társaságban, mint a rossz nyelvek beszélik igen romantikus érzelmeket szít magába a zárda zordon falai között s midőn onnan kikerült, a társas életben villámgyorsasággal fakadt szerelemre a hozzá udvariasan közeledő fiatal emberek iránt. A gyönyörű szívű leányzó — ismét a rossz nyelvek szerint — az utóbbi időben különösen vonzódtott egy Szegszárdhoz közel eső helységben lakó gazdasági irnokhoz s miután ama helységből azon éir érkezett, hogy a zsanuba vett irnok — odahagyva a birkákat, teheneket, háttas lovat s mindazon dolgokat, melyek gondjaira bízottak — újév napjára ellilant a hártárból, ama rossz nyelvek készek a konkúzióval, mely mely oda szól: együtt indultak a nagy világba.

A Magyar-Franciaia biztosító részvénytársaság életozatalyával 1880. évi deczember hóban benyújtott 504 darab ajánlat 1.258,700 frt tőkérről, — kiállított 445 drb kötvény 1.087,700 frt tőkérről. Az életozataly 11 havi működése alatt, azaz 1880 február hó 1-je óta 3845 ajánlat nyújtott be 9.284,900 frt tőkérről és 3230 kötvény 7.765,900 frt tőkérről állított ki.

Különfélék.

A német császár élcel. Midőn az újév alkalmából Saint-Valier francia nagykövet tiszteitelt a császárnál, többek közt az életkor is szóba került. A császár erre tréfásan megjegyezte: „En csak 48 éves vagyok; mindig megfordítom a számot.“ — Az udvari környezet tiszteitelték így szólott a császár az orvosokhoz: „Remélem uraim, önököt nem látom ez esztendőben.“

A friss és a régi kenyér. Boussingault a kiűnő francia vegyész nemrégiben azon változásoknak tanulmányozásával foglalkozott, melyek a friss kenyérben hosszabb ideig való tartás mellett beállanak. Ezzel a tárgyával egy 32 centiméternyi átmérőjű és 15 cm. magasságú kenyér szolgált. E kenyeret egy 300 fok C. hőmérsékű kemenczéből kivéven, s közvetlenül rá 8 cm. mélységre hőmérőt állítva bele a hőmérő 97-5 fok C.-t mutatott, sulya pedig 3-75 kilogramm volt. Ekkor egy 18-75 fok C. hőmérsékű kamarába tették, melyben hőmérséklet 12 óra múlva 23-65 fok C.-ra 24 óra múlva 10-75 fok C.-ra, 36 óra múlva pedig 17-5 fok C.-ra szállott alá. Sulyából az első 48 óra alatt 57 grammot veszített. Hat nap múlva újra kemenczébe tették, s mikor hőmérséklet 68-75 fok C.-ra emelkedett, felvették, s épen olyan frissnek találták, mint ha akkor sült volna, sulyvesztése azonban 340 grammot tett eredeti sulyához képest. Hasonló kísérleteket hasonló eredménnyel egyes kenyérszertelekek is tett az említett tudos, kimutatván ezekkel, hogy a friss kenyér sem annyira nagyobb viztartalmú a régiből, mint inakább tömecsének sajátságai elrendezése által. Az állapot a lehűlés folytán megváltozik, de újból beáll, ha a kenyeret ismét felmelegítjük. A tömecsének ezen sajátságai elrendezése teszi a friss kenyert nehezebben emészthetővé a régivel. A friss kenyér annyira rugalmas és nyúlós minden részében, hogy a ragás által nem aprózható fel kellőké, úgy hogy a gyomorban labdacsokat képez, melyeket a gyomoreredv nem képes feloldani. E labdacsook ilyenképen néha sokáig benn maradnak a gyomorban, és azt a kellemetlen érzést szülik az emberben, melyet egészen friss kenyér evése után rendszeren éreznizsoktunk.

Szerénység. „Miert ment el előbbi gazdjától?“ — kerdezte egy szolgátot kerereő leányt. — „Hát kerdeztem én őnt, hogy miert ment tartotta ki önűd legutolsó szolgálója?“ — válaszolá emez szerényen.

A kínai ördögök. A Fu-csu-ban megjelenő „China Daily Press“ írja, hogy a város helytartója mult szeptember havában meghalt. A helytartó halála után rögtön az a hír terjedt el a kínai lakosok között, hogy az elhunytat az ördög vitte el. A magas tisztviselő ugyanis halála előtt pár nappal egy közel 300 ezrenedős fát vágatott le, melyről a kínaiak azt hitték, hogy az ördögök ágai közt gyakran szeszt tartanak. A pihenő helyüktől imig megfosztott ördögök elhatározták, hogy a helytartót megölik s lelkét a pokolba viszik. A helytartó gyermekei s rokonai nagyszámú áldozatot ajánlottak föl az ördögöknek, hogy az elhunyt lelkevel kíméletesen bánjanak.

A pletyka a pártpolitikában. Egy párisi lap a következő sikerült paródiát közli: Két hazmesterné beszélget egymással: „Tudja-e, mondja az egyik, hogy bérlemnek szeretője van!“ — „Lehetetlen!“ — „Pedig úgy van és a szerető egy szép napon megugrott. Aztán az is kiűlt, hogy kozakok is vannak a dologban.“ — „Hallatlan!“ — „De nem addig van, mert Napoleon hercege, Aumale hercege, B anqui meg egy nyulbőrös zsidó, kit azóta sem látunk, oszt meg Christian komikus, ebéden voltak e hölgyne!“ — Azt mondta ekkor Aumale hg., hogy 500 frankra volna szüksége s ezért Bismarkhoz fordult, ki azt mondta neki: „Jó öregem, te tudod hogy semmit sem tagadhatok meg tőled.“

De ha háborunk lesz, megakasztoz egy-e, hogy a francziák löjjenek! Egy-e bár? — „Az természetes!“ mondá Aumale hg. — „Hát már senki sincs ki rajtuk segítsen.“ — „Senki senki! Mindannyi gaz nép.“ A gambettisták gazok, az intranzigensek haszontalan nép, az orleanisták családok, s mindannyian el vannak adva a poroznak... — „Mi legyen ez?“ kerdi a paródia írója, s azt feleli: „Ez politika, ez parlament, ez hirlapírás, ez mi vagyunk.“

1881. Ezen évszámának sok olyan rajátossága van, melyeknél fogva bátran a „9“ évszámának nevezhetjük. Így: összedadnál 1+8=9; 8+1=9; 1+8+1=18, vagyis 2x9 18+81=99; 81-18=63; e szám két jegyének össze ismét 9, 6+3=9; két tényezőre boniva, az egyik tényező ismét 9, — mert 7+9=63; ha 81-et 18-al osztjuk, a hányados 4, de a maradék 9. Hasonló sajátossággal bírt az 1863-ik esztendő: itt az egyes számjegyek sorozata 144 volt; e sorozat számjegyeinek összege 9; ha 1863-at 9-el osztjuk, a hányados 207, melynek számjegyeit összeadva, ismét 9-et nyerünk.

Időjárás január 5-én.

Európában: A depressziók egyike (760) Észak-Oroszországban, a másikra (760) Korzika szigetén van. — A nagy légyomás (764—774) Ausztra-Magyarországban és a Balkán félsziget felett, középrészével (772—774) a Balkán-félsziget felett van. Németországban különböző irányu szelek mellett ködös idő, helyenkint fagy van, nagyobb csapadékokkal. **Hazánkban:** Többnyire délkeleties mérsékelt szelek mellett a hőmérséklet nagyobodott, a légyomás kisebbedett. Az idő többnyire borult, ködös, számosabb csapadékkal. **Kilátás a jövő időre:** A nyugati részben borult, a keleti részben derült idő várható köddel és éjjeli fagyokkal.

CSARNOK.

Az élet különböző fokai.

A világlátott ember sokat beszél élményeiről, kalandjairól, városok és országok szépségeiről, a folyók kanyarodásairól, a tengerek hullámainról és a tavak tükörsima feületről. Aki a nép életéről akar beszélni hiven és megkapóan, az ne vizsgálja öitözését és mesterkelt mozdulatait az utcákon, a piaczon, vásáron és üzletekben, hanem forduljon be házaikba és nézze ott családja tűzhelyén szemtel szembe. Nyitott könyvet talál maga előtt, melyből közvetlenül tanulmányozhatja szokásait, erkölceit, gondolatmódját. Nincs erre kedvezőbb alkalom mint a népszámlálás, mely mint egy bűvös vessző megnyit minden ajtót, feltár minden titkot és egynehány nap elégséges arra, hogy a szív rejtkeit, a nép gondolkodás módját leplezzenlenti magunk elé varázsolva lássuk. Mily gazdag és változatos tapasztalatok jutalmaznak a házról háza járó-keő népszámláló ügynököt. A szép igazi barátja nem napi díjért, nem jutalomért keresi e valóban elvezetés foglalkozást, hanem vonzalmából és szeretetből. A nép tiszta erkölceit, patriarchalis életmódját, nemes jószívűségét és józan gondolkodás módját így tanulhat megismerni. És mily gazdag élet tárult fel előttem. Apraját nagyjárt látva a csecsemőtől az agastyánig a különböző életfokokon át.

En nem vágyódtam a paloták lakóinak tükörsimán lefolyó egyhangu életét észlelni. Mit nekem tükör, pamlag, selyem, bársony és csipke; mit nekem arany és ezüst, azt a kirkakatban is láthatom mindennap. De a nép, a természetes egyszerűségben tündökölő nép, mely eddig szemem elől elzárkózott, azt volt kívánságom megtekinteni. Es fáradságom gazdagon lön megjutalmazva. Nincs emberi viszony, melynek nem lettem volna szemtanúja e pár napok alatt. Születés, halálozás, dus gyermek: áldás és meddőség. Csecsemők az anya emlőin, ártatlan gyermekjátékok, felserdülő és eladó leánykák, menyas-zonyok, fiatal házaspárok, szülők, nagyszülők és unokák a leggyorsabb és legpompásabb változásokban villámsebességgel fordultak meg szemem előtt és a benyomás leirhatatlan és maradandó.

Legjobban szerettem mulatni oly házakban, mely egészséges képű gyermekekkel vala megáldva. Ott állottak körülöttem kíváncsián lesve minden szóra, minden tollvonásra, végre hozzám simulva mintha régi jó barátok volnának.

Örömmre azt kelle tapasztalnom, hogy mejd minden felnőt és az iskola éveken tullevő mindkét nembeli polgárság az irás és olvasáshoz értettek. Csak egyetlen egy példa volt 100 család közt, hogy egy 8 tagból álló házban egyetlen egy sem találottat, ki irni olvasni tudott volna.

A legkedveltebb név a női nemnél a Juliánna név, ezt követi a Zsuzsánna. Vallás után kerdeztem mintegy rosz néven vették, hogy azt még kerdezni is lehet. Református volt a válasz és oly hangon, mely benső meggyőződésüket visszatükröztette. Hát még mikor azt kerdeztem, hogy mily nyelven beszél. Csak bámult, mint a ki azt akará velem éreztetni, hogy e tréfát nem érti. Nem tud egész családjában senki más nyelven beszélni mint magyarul. Hát egészséges-e? Köszönöm, hála Istennek egészségesek vagyunk mint a makk. A népek egy gazdag és oly változatos, hogy abban bizony mindent feltalálunk, ha szóbagya küszöbét átjéjük. Van itten gazdag, szegény, nyomorult, hülye, siketéma, szerencsés, szerencsétlen, meglegedett, vidám, de minde-

nek eötte nyit szívű, vendégszerető és minden ízében magyar.

Szerettem volna Istóczyval bejárni az én negyedemet. Ugy látszik a híres antisemita nem fordult meg a szegényebb sorsu zsidók konyháiba. Egy nyomorult szobában 10—12 családtag lakik. És a család fő házaló, pipacsi-nál, szobafestő vagy épen minden keresetnélküli.

Mint midőn egy falu felé közeledünk, melynek előbb csillogó tornyát és kimagasló cserépszindelyű házeit láttuk, sáros utcái és szaluf-delű vályogházai ellenkező benyomást gyakorolnak az utazóra, úgy változnak át érzelmek, ha gazdag zsidókra gondolva e szerencsétlenek házaiba lépünk, melyekből a szegénység annál inkább kiiri, minél nagyobb a családtagok száma. És a zsidó szaporabb, annyi gyermeket sehol sem találhatsz; de anyyi nyomort sem. Van sok gazdag zsidó; de a szegénység, a nyomor, sokkal általánosabb, mintsem képes volna emberbarátban irigység t költeni. (Z.)

Közgazdaság.

A debreczeni ipar és kereskedelmi bank 1880. deczemberhavi kimutatása. Bevétel: Pénzkészlet 1879. decz. 31-ről 19952 31., kifizetett váltók után 2275258.99., kiüzetett előlegek után 42884.62., kifizetett kötvények után 560., kifizetett kamatok után 64330.49., eladott szelvények után 1661.97., eladott ércpénzek után 8115.18., eladott értékpapírok után 16217.08., szenvedő előleg után 19000., kamatozó betét után 1139542.58., előleg bélyeg után 160.45., jutalék után 309.93., üzleti költségre 6.48., folyószámla után 2276373.11., adó után 126., nyomtatvány után 77.38., függőleges követelések után 180. Összesen: 5864.756 forint 57 krajczár. — Kiadás: osztalékra 22834.70., leszámitolt váltókra 2431814.57., leszámitolt előlegekre 34686., tőke visszafizetésre 8220., kamatra 5752.56., vásárolt szelvényre 23028.65., vásárolt ércpénzre 16367.77., vásárolt értékpapírra 61725.62., szenvedő előlegre 19000., kamatozó betétre 732240.95., előleg bélyegre 160.20 tiszti fizetésre 8830.4., üzleti költségre 1192.24., folyó számlára 2463993.16., adóra 3128.77., nyomtatványra 116.45., kötvényre 100, házbérre 752.77., igazgatók fizetésére 1427.42., pénzkészlet 1880. jan. 1-én 29383.70. Összesen 5864,756.57. Debreczen, 1881. jan. 3.

A mult evi termés és annak átlagos árai.

A mult evi termés mennyiségét a következő, a valószínűségeit meglehetősen megközelíteni képes, hozzávetőleg számok mutatják:

Termelt:	
Buza . . .	30.617.000 hektoliter
Rozs . . .	15.614.000 "
Árpa . . .	19.384.050 "
Zab . . .	25.054.500 "
Tengeri . .	25.000.000 "
Burgony . .	20.000.000 "

Ezen terményekből az ugynevezett kenyértermények buza, rozsz összesen 46.231.000 hektolitert tesznek ki; a fogyasztás: élelemre 23.450.000 hektoliter; vetőmagra 5 s fél millió holdra 6.000.000 hektoliter, — összesen 29.450.000 hektoliter, maradna felesleg tehát szemben és lisztben 16.781.000 hektoliter.

A termények átlag ára az év folyamán a következők voltak:

Hó	Buza	Rozs	Árpa	Zab	teng.
Január	13.90	9.60	7.50	10.75	7.50
Február	14.10	10.40	7.60	10.70	7.95
Márczius	14.20	10.85	8.—	9.50	8.50
Április	12.60	10.20	7.50	8.75	7.90
Május	12.10	9.80	7.50	8.75	7.80
Junius	12.10	10.20	7.70	9.08	7.50
Julius	11.—	9.50	5.90	6.10	7.40
Augusztus	10.80	9.60	6.10	6.20	6.40
Szeptember	11.—	9.60	6.15	6.30	5.90
Október	12.10	10.30	6.35	6.60	6.20
November	12.50	10.40	6.20	6.20	5.30
December	11.90	10.05	6.30	6.20	5.40

A takarmány-termés és az esős időjárás következtében mennyiségileg jó volt ugyan, a betakarítás azonban igen nehezen ment és a második hozam levágva, sokat szenvedett. Takarmányrészben szintén jó termés volt, helyiely közel rendkívüli eredmények értek el, mjt pl. egyik tisztítási gazdaságnak, hol holdanként 800 mázsa nyeretett.

A világ lovaknak statisztikája. A földön levő összes lovak száma körülbelül 58 millióra tehető. E számba azonban nincsenek a Chinában és Japánban található lovak befoglalva. A legnagyobb állományúal bíró országok közül Magyarországnak 2.179,000 — Ausztriának 1.367,000, Franciaországnak 3 millió, Oroszországnak 2.147,000, a német birodalomnak 3.352,000, N.-Britanniának 2.255,000, Törökországnak 1 millió, az Egyesült Államoknak 9.504,000, az argentinai köztársaságnak 4.000,000 Kanadának 2.624,000, Uruguaynak 1.600,000 lova van.

Conservált hus behozatala Amerikából. A husbehozatal Amerikából valóban bámulatos dimenzióval öltött. A huskereskedés metropoliséből, Chicagóból mesé mennyiségeket küldenek külföle alakban a világban szelylel. Az ebbeli forgalom nagyságáról fogalmat adhat az, miszerint csupán egy chicagói ház naponta 40—50 ezer doboz becsinált húst küld el, egy másik meg naponként 300 marhát küld át szintén dobozokban. A szállítási költség a vághidtól a londoni piacra egy font hus után mintegy 1 s fél krajczár. Két font friss hushóli átlag egy font dobozhoz nyerne. A St. Louis Beef Canning Company naponta 1000

darab marhát képe; levágni és feldolgozni; s mult évi júliustól novemberig tényleg 80,000 marhát vágott le. Londonba hetenként 150,000 doboz hus érkezik Amerikából, átlag 84 fontnyi tartalommal. Ezenkívül pedig a mult évben 78,000 darab élő marha s hetenként körülbelül 2000 levágot zavarvasmarha érkezett Amerikából Angolországb.

A budapesti terménycaernok fásvürgönye.

— Budapest jan. 4. —
Az árak kissé gyengültek, a vevők tartózkodása folytán üzlet nem köttetett. Hivatalosan jegyeztetett: Szokványbuza tavaszra 11.67¹/₂—11.72. Bán-ági tengeri 1881. május—júniusra 6.07—6.10. Szokványzab tavaszra 6.38—6.42.

Terménytőzsde.

Budapest január 5.
Terményekben még mindig gyér a forgalom. Szilvában azonban szilárdabb hangulat, szerbiai szák áru 9¹/₂—10 56 kilogrammonkint.

Falusi szalonna nagyobb mennyiségben 53.50-en köttetett 100 kilogrammonkint.

Husárak megállapítva s bejelentve 1881. jan. 5 től jan. 12-ig következők: **44 kr.** Gyarmati Istvánnal varga-ut. 2238. sz. a. Nagy Mihálynál pfa ut, 970 sz. a. Rác Györgynél czegelea ut. 2599. várud-ut. 2121. rózsater 6. sz. a. Szentessy Istvánnal rózsater 11 sz. a. és sent-anna utcán s végre Rác Lajosnál rózsater 8. sz. a. Minden többi bejelentett mézárshékben pedig **46 kr.** Debreczen 1881. jan. 4. Debreczen város kapitányi hivatala.

Ki nyert?

Lottó-huzás Január 5-en.
BRÜN : 8. 28. 30. 12. 72.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

5. Bérlét 2. szám
Péntek, január 7.
Női harc.
Vígjáték 3 felv.

Erték és váltó-folyam a bpesti tőzsdén.

	Útlevél árak	Pénz	Ára
Magyar vasuti kölcsön	125.	125.26	
" 1869. keleti v. áll. kötv. 6%	83.75	83.75	
" 1873. " " ar. v. ez. " "	100.—	100.50	
" 1876. " " arb " "	86.50	87.50	
" nyeresémkölcsön 100 frt	108.50	108.75	
Tiszai és szegedi kölcsön 4%	107.25	107.50	
1871-ki magyar államkölcsön 6%	102.50	103.—	
1873-ki " " " " " "	104.50	103.—	
Magyar aranyár. adom. 6%	109.70	109.86	
Földterhermentes. kötv. magy. 5%	97.—	97.75	
" " " " " " " "	95.—	96.—	
" " " " " " " "	97.25	98.25	
" " " " " " " "	91.25	91.75	
Magy. jelz. urb. vált. kötv. 5%	94.75	95.25	
Szülődezsma vált. kötvény	103.50	104.—	
Pestvárosi kölcsön 1870-ből 6%	103.50	104.—	
" " " " " " " "	99.75	100.—	
Budapesti kölcsön 1880.	260.—	261.—	
Magyar ált. hitelbank részv.	820.—	825.—	
Osztrák magyar bank részv.	3826—	3830—	
Élső hazai takarékpénztár	101.50	102.—	
Magyar földhitelintézet záloglev. 5%	99.75	100.—	
" " " " " " " "	92.50	92.75	
Osztrák hiteltitézeti sorsjegy	—	178. 179.	
Cs. kir. arany (vert)	—	5.56 5.58	
Osztrák magyar 8 firtos arany	—	9.37 9.39	
20 frankos arany	—	9.37 9.39	
Német birod. bankjegy 100 m.	—	58.05 58.15	

Vasuti személyvonatok menetrende.

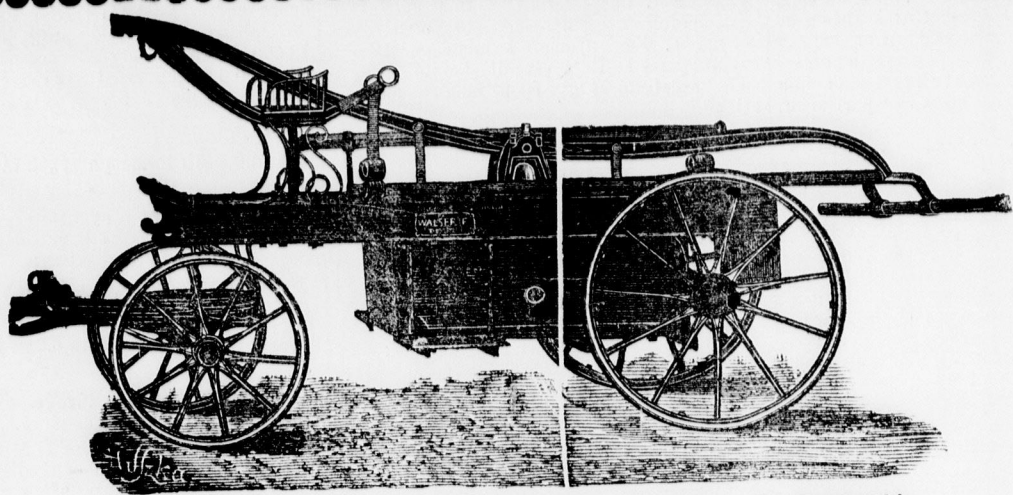
Indulás:
Budapestre, Cseleltre Nagyváradra:
délután 12 óra 38 perczkor.
este 9 " 30 "
Nyiregyhádra, Miskolcra,
reggel 7 óra 45 "
d. u. 3 " 25 perczkor.
este 9 " 10 "
Szathmárra, Királyháza:
reggel 4 óra 10 perczkor
délután 4 " 24 "
Érkezés:
Budapestre, Nagyváradról:
reggel 3 óra 40 perczkor.
d. u. 3 " 10 "
Miskolcra, Nyiregyhádról:
reggel 9 óra 30 perczkor.
d. n. 12 " 18 perczkor.
este 8 " 50 perczkor.
Szathmárról, Királyhádról:
délben 11 óra 54 perczkor
este 8 " 07 "

Felelős szerkesztő: Kutas Imre.
Főszerkesztő: Vértesi Arnold.

Haszonbérbe adandó.

Több évekre, Szatmármegyében Géres községben 250 hold föld, 50 köböl ösi vetéssel; — száraz malom, — hegyi szőlő, regale- és legeltetési jog, 1 jó karban levő udvar-telek, lak- és gazdasági épületekkel, nagy részben cseréptető alatt. — Ezen birtok örök áron is eladó. — Bővebb értesítést ad Debreczenben várud-utcában 2123. szám alatt a birtoktulajdonos **MIKLÓSSY MÓZES.**

Minden eddigi világtárlaton
orsz. kiállításon.

A legnagyobb díjakkal
kitüntetve.

VALSER FERENCZ

Az első magyar gép- és tültőszeg-gyár, harang- és ércöntőde

Budapest, Rottenbiller-utca 66.

ajánlja gyárának korunk igényeinek megfelelően berendezett vízművi osztályát az árvízmentesítő tár-
sulatok, a megyei és magánmérnök urak, gőzmalom és gyártulajdonosok

a megyei és városi közhatóságok és a gazdaközönség b. figyelmébe.

A szivattyu-gyár készít

árvízmentesítő, körfutó, bányaszivattyukat, házi és gazdasági kutakat,
vállalkozik gypajmosodák, vízvezetékek, gőz- és zuhanyfürdők berendezésére és minden vízművi munkálatokra.

A gyár készítményeiért teljes jótállást vállal.

Kívánatra költségvetések és képes ár-lapok dímentesen bocsátanak rendelkezésre.

Értesítés.

A debreczeni termény csarnok a „KORONA” czimű vendéglői helyi-
ségéből mai napon a „FRCHNER” szál-
lodába helyeztetett át, miről az egylet
t. tagjai és a n. é. közönség ezennel
értesítettek.

A gőzfavágó megkezdte működését.

Minden egyes öl fát szokott módon a pá-
lyaudvarból a gőzfavágóhoz külön elszállítat-
ni, bármilyen apróra kívánatik felvágatni, a
házhoz szállítatni és ottan kamarába vagy
piuczébe beraktni fogom

2 frt 30 kr

összes fuvarozási- és felvágási munkadíjért.
Ha a megrendelő az ellenőrzést maga vagy
megbízottja által eszközölni óhajtja, a rendes
4 méterre kirakott ölet jelenlétében fogom
felvágatni is odábitatni.

Megrendelések kitérő ménőségű tölgy és
bükkfára vágott vagy vágatlan állapotban el-
fogatdnak és pontosan fogantositatnak:
Berger Henrik urnál (Széchenyi-utca 1771.),
a légszergyár irodájában és a gőzfavágó
telepen.

A gőzfavágón felvágatom akár Berger
Henrik urtól, akár a légszergyárnál, akár
pedig a városnál vett vagy rendelt fát.

Debreczen, 1880. október 10-én.

Trnka,

a „Berger-féle” gőzfavágó
kezelője.

Nyavalyatörés, nehézkör, görcs-beteg-
ségek, a legmegrö-
göttebb esetben is kigyógyítok, a legrövidebb
idő alatt saját eredményűs módszerem sze-
rint. Megkeresések levél útján is eszközölhetők.
Dr. Helmsen orvos Berlin. N. W. Louisen-
strasse 32. — Már százakat kigyógyítottam.

SCHWARZ M. FÉRFI DIVAT-ÜZLETE

Kistemplom-bazár épületben 5. sz. a.

A n. é. közönségnek tudomására hozom, hogy a

TÉLI IDÉNYRE

üzletemet dúsán felszereltem és különösen ajánlom a következő cikkeket:

Téli férfi-öltönyök (kabát, nadrág, mellény) 10 frttól 20 frtig.

Téli kabátok (Paletot és Hamilton) 10 „ 25 „

„ Halina (Loden) köpenyek 120—140 ctm

hosszúsága 11 frt 50 kr.

Téli gyermek felöltők igen díszes kiállítás-
ban, 7 frttól 12 frtig.

Fekete salon-öltönyök mérték utáni készítése igen olcsó árban.

Továbbá:
Téli sapkák 15 féle formában 75 krtól kezdve 3-50 krig.

DIVATOS FÉRFI- és GYERMEK-KALAPOK.

(Gyermekkalapok 90 krtól kezdve, férfi kalapok 2 frttól kezdve.)

OXFORD-INGEK 6 minőségben ára 1 frttól kezdve.

Téli alsóingek, nadrágok és harisnyák, nagy választékban,
nyakkendők, gallérok és kézezők, különlegességek téli
keztükben igen jutányos árban.

Végül említem

FÉRFI CZIPO RAKTAROMAT, elsőrendű gyártmány.

Férfi- és női reggeli czipők nemezből.

Paraffa (Kork) szalma és nemes czipőbetételek,
mint legjobb óvszer a hideg és nedvesség ellen.

Névnapi ajándéku ajánlom:

Alpesi élő virágok (Bouquetek), melyek igen
szép választékban érkeztek meg.

KIS-TEMPLOM-BAZÁR 5. sz. a.

SÉRVSZENVEDŐKNEK

ajánlom új javított elast-
servkotómat, mely ki-
tűnően használható, úgy
a megerősítő munkánál,
mint önjel az ágyban is,
a nélkül, hogy a legesse-
lyesebb fájdalmakat
idézne elő, sőt a ren-
des viselés által legtöbb
esetben gyógyhatást gyakorol.
Egyszerű 4 1/2, 5frt.
Kettős 7 1/2, 9 frt.
Megrendeléseknél kérem megjelölni jobb, bal-
vagy kettős-e, mint szinten a kötő nagyságát és bősé-
gét is. Ezen kívül gazdag raktáram van ruganyos serv-
kötőköl stb., suspen-órium tricotban, szarvasbőr és
gummiból, ez utóbbiaknak az a czéljük, hogy a támaszt
megakadályozzák. Ajánlom még a következőket: Més-
lecskendők, gummi ágybetételek, peridotáskák, léggár-
nak, prezervatívumok, gummiharisnyák és mindennemű
gummirúrok, nagyválasztékban és szolid árak m. l. e. t.
J. G. ZIEGER sérvkötő készítő.
Wie 1. Graben, 29. Frattnerhoff.

ROYKO VIKTOR

tisztaujjaki gyógyszerész
fehér, barna és fekete színű
közkedvelt magyar bajusz-pedróje.
Ezen már 60 év óta országszerte kitérő-
nek ismert készítmény, kiváló jó tulajdonainál
fogva minden várt igényeknek megfelel, soha
ki nem szárad, a bajuszt nem tépi és nem
töri, sőt annak természetes ruganyosságát fenn-
tartva, tökéletes kifejlődésére szolgál. — Nagy
doboz 35, kicsiny 20 kr.
Kapható Debreczenben: Geréby Fülöp,
Dr. Rothschnek V. E. Szepesy és Kerek es.
Varga Lajos, Schwarz Nior és Roth Lipót
és testvére, Priegl és Thill ur aknál.

1874. óta fenálló ismert üzletünkkel egybekötve

ÚJ TEMETKEZÉSI INTÉZETET,

A. M. BESCHORNER hazánkfiától a világhírű I-8 szabadalmakkal kitüntetett

ÉRCZKOPORSÓ FŐRAKTÁRT

nyitottunk Debreczenben, varga-utca 2247 ik számú saját házukban.

Van szerencsénk a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy o c s ő
új temetkezési intézetet berendeztünk és hozzá érczkoporsó főraktárt is tartunk.
A helybeli és vidéki t. cz. üzletbarátok e fajta cikkeiket kizárólagosan
egyedül tőlünk vásárolhatják.
Kedvező üzleti viszonyaink lehetővé tették, hogy a temetkezés-hez meg-
kívántató minden kellékeket a legolcsóbb és legfényesebben kiállíthat-
juk, e czérra vannak nálunk olcsó és értékes

légmentes érczkoporsók, feszület és gyertyatartók igen pompázó szépek;

DISZES RAVATAL, EGYENRUHÁS TESTŐRÖK,
egyszerű és diszkocsik, — sima, festett, fényezett, bronzos, érczalaku, selymes,
báronyos koporsók, mindennemű halotti és

GYÁSZCZIKKEK

nagy választékban; s így bármely fényes temetést a legolcsóbban teljesíthetünk.
Ismét elárusítottok fakoporsókat is, hozzávaló minden cikkeikkel nálunk
a legolcsóbban beszerezhetnek.
A nagyérdemű közönségnek, 6 éven át tanúsított pártfogása azon re-
ményt nyújtja, hogy ez új üzlet folytatásával, a szolid kiszolgáltatás és jutá-
nyos ár megtartásával, a további nagybecsű bizalmas pártfogást megnyerjük s
kiérdemelni legfőbb törekvésünk leend.

Tisztelettel
Debreczeni építkezési asztalos-egylet.
(434) 3—?

BEKE LÁSZLÓ,

előbb
ROCHLITZ és BEKE
NŐI és FÉRFI DIVATARÚK RAKTÁRA DEBRECZENBEN,
PIACZ- ÉS BAZÁR UTCZA SZEGLETÉN.

Midőn arról van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy a 4
év óta ROCHLITZ és BEKE czég alatt fenná ő női és férfi divat-üzletet át-
vettem, nem mulaszthatom el köszönetemet nyilvánítani azon szives pártfogá-
sért, melyben üzletünket részesítette, s kéni, hogy azt reám is rátűházn
kegyeskedjék.
Egy-zersmind ajánlom a n. é. közönség becses figyelmébe

névnapi ajándéku

igen alkalmas
kezdett munka és ahoz való fakeret (ráma); továbbá a farsangi-
idényre tartatán, legyező, virág, báli-belepeő czipő, szalag,
mieder, csipke, (rüsich), fodor, es atlasz-raktáramat.
A n. é. közönség pártfogását kérve maradtam
tisztelettel
Beke László.
(464) 3—?